

DET KONGELIGE FORSVARSDPARTEMENT

Statsråden

STORTINGET

Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/05293-102

27.05.2026

Orientering etter svar på spørsmål vedr. oppfølging og kontroll av rammeavtaler i forsvarssektorens virksomheter

Jeg viser til tidligere brev til Stortinget av 5. mars 2026, med svar på spørsmål knyttet til oppfølging og kontroll av rammeavtaler i forsvarssektorens virksomheter. Jeg vil informere komiteen om at det i etterkant av oversendelsen har blitt avdekket nye tilfeller av overforbruk på rammeavtaler i Forsvarsbygg. Bruddene er knyttet til rammeavtaler som er utgått eller sperret. I tidligere informasjonsgrunnlag har Forsvarsbygg tatt utgangspunkt i aktive rammeavtaler, og avvikene har derfor ikke blitt oppdaget.

I forbindelse med informasjonsinnhenting til Forsvarsdepartementet, startet Forsvarsbygg en omfattende gjennomgang av den totale porteføljen av rammeavtaler, herunder både aktive og utgåtte rammeavtaler. Gjennomgangen har avdekket 14 nye tilfeller av rammeavtaler som har hatt/antas å ha hatt overforbruk. Årsaken til bruddene er av ulik karakter og er nærmere beskrevet i det følgende.

Det ene tilfellet er knyttet til en rammeavtale som er en samleavtale for selskapene Multiconsult, Sweco, Norconsult og Cowi. Per mars 2026 har rammeavtalen overskredet kunngjort verdi med 98,4 millioner kroner, eksklusiv merverdiavgift. Basert på informasjonen i oversendelsen fra Forsvarsbygg har overforbruket vært en bevisst avgjørelse.

Når det gjelder de 13 andre overtredelsene, vurderer Forsvarsdepartementet, basert på informasjonen fra Forsvarsbygg, at årsaken er sammensatt og i større grad skyldes manuelle eller tekniske feil. Det er blant annet tilfeller av at fakturaer ikke har blitt koblet mot rammeavtale, mangel på oversikt i rammeavtaler som benyttes av flere etater i sektoren, misforståelser knyttet til ulik registrering av forbrukstall med/uten merverdiavgift i sektoren og NATO, feilaktig indeksregulering av kontraktsverdi, og systemfeil som gjør det mulig å øke verdien på avrop på en sperret hovedavtale. For to av rammeavtalene har det på nåværende

tidspunkt ikke vært mulig å tallfeste overforbruket. For de resterende 11 rammeavtalene utgjør overforbruket til sammen 104 millioner kroner eksklusiv merverdiavgift.

Jeg ser svært alvorlig på Forsvarsbyggs gjentatte brudd på anskaffelsesregelverket og at det har blitt avdekket et nytt tilfelle av en bevisst overtredelse. Jeg ser også alvorlig på at de nye tilfellene virker å skyldes svakheter ved Forsvarsbyggs kontroll- og økonomistyring. Samtidig vil jeg framheve at det er positivt at Forsvarsbygg har foretatt en grundig gjennomgang av rammeavtalene. Oppryddingen som nå pågår er helt nødvendig for å forhindre tilsvarende hendelser i framtiden.

Basert på overnevnte funn, har Forsvarsbygg selv meldt inn samleavtalen som revisjonsobjekt i den planlagte gjennomgangen av anskaffelsesfeltet. Etaten har også iverksatt flere andre tiltak. Blant annet er det etablert et eget prosjekt med dedikert prosjektleder for å få kontroll på rammeavtaleporteføljen, opprettet nye rapporter for å sikre bedre oversikt, gjort endringer i rutiner slik at avrop må godkjennes av merkantil funksjon og satt i gang systemtekniske tiltak for å redusere risiko for framtidige brudd.

Som jeg har redegjort for til komiteen i brevet av 5. mars 2026, har Forsvarsdepartementet allerede iverksatt flere tiltak på bakgrunn av de foregående overtredelsene. Basert på de nye funnene beskrevet ovenfor vil det bli iverksatt ytterligere to tiltak.

Forsvarsdepartementet har besluttet å gjøre en grundig ekstern gjennomgang av økonomistyringen i Forsvarsbygg. Dette inkluderer en gjennomgang av styringssystemer, rutiner og etterlevelse av disse, samt eventuelle forslag til tiltak som bør iverksettes for å bedre etatens økonomirapportering og internkontroll. Arbeidet vil bli gjennomført med ekstern bistand og styrt fra Forsvarsdepartementet.

Forsvarsdepartementet vil også be om at rammeavtalen som er bevisst overskredet inkluderes i Forsvarsbyggs planlagte revisjon av anskaffelsesfelt, slik også Forsvarsbygg legger opp til. Forsvarsdepartementet har i forbindelse med tidligere overforbruk på rammeavtaler stilt krav til at gjennomgangen utvides til å inkludere undersøkelse av (i) internkontroll i etaten knyttet til inngåelse og oppfølging av rammeavtaler, (ii) praksis for å fremme og beslutte saker knyttet til rammeavtaler og (iii) samhandling mellom avdeling for anskaffelser og avdeling for prosjekt og utvikling knyttet til oppfølging av rammeavtaler.

Etterlevelse av reglene for offentlige anskaffelser er grunnleggende for at det offentlige skal opptre med integritet slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Forsvarsdepartementet vil derfor fortsette med tett oppfølging av tiltakene gjennom videre styringsdialog.

Med hilsen

Tore O. Sandvik

(Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.)

Vedlegg:

Kopi til:
RIKSREVISJONEN